

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

TORUŃ, DNIA 5 CZERWCA 1930.

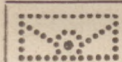
TREŚĆ.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

	Str.
63. Oddziały równoległe w szkołach średnich ogólnokształcących	87
64. Szkolenie dzieci anormalnych	88
65. Należności za poświadczenia odległości publicznych szkół powszechnych, pobierane przez Urzędy katastralne	108
66. Pokazy kinematograficzne w gmachach szkolnych	108
67. Sklepiki uczniowskie	109
68. Odczyty O. G. Piotrowskiego o Chinach	110
69. Odezwa Państwowego Pedagogjum w Lublinie	110
70. Paszporty zagraniczne	112
71. Zasiłki na studia wakacyjne nauczycieli języka francuskiego	113
72. Szkolne schroniska noclegowe	114
73. Państwowa pomoc lekarska	118
74. Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki	119
75. Ruch służbowy	120
76. Konkursy	122
77. Komunikaty	122

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

78. Notatki i komunikaty	123
--------------------------------	-----

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

63.

OKÓLNIK

Do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących
w sprawie otwierania w szkołach średnich
ogólnokształcących oddziałów równoległych począwszy
od klasy IV-tej.

Nawiązując do okólników w tej sprawie z lat poprzednich, zarządzam otwieranie w miarę potrzeby dla młodzieży, która ukończyła siedmioklasową szkołę powszechną, oddziałów równoległych klasy czwartej w tych państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, w których warunki lokalne na to pozwalają t. zn. bez uszczerbku dla pracowni, gabinetów i t. p.

W tym celu przypominam wskazówki, zawarte w okólniku Kuratorjum z dnia 26. czerwca 1928 r. L. dz. II - 6982/28 w powyższej sprawie.

Do dnia 16. września b. r. należy przedstawić statystycznie wyniki egzaminu, podając ilość kandydatów ze szkół powszechnych do klasy IV-tej gimnazjum, z jakiej sfery społecznej pochodzą (w miarę możliwości), ilość uczniów (z podziałem na płeć), którzy złożyli egzamin pomyślnie, i ewentl. ilość otwartych oddziałów równoległych. Sprawozdanie należy ująć porównawczo z wynikiem akcji z roku poprzedniego oraz przedstawić możliwie obszernie, w jakich przedmiotach okazali kandydaci słabe przygotowanie. — Dla wyjaśnienia zaznaczam, że w sprawozdaniu należy wykazać tylko tych kandydatów, którzy ukończyli **siódmą klasę szkoły powszechnej** i zgłosili się do egzaminu wstępnego do klasy **IV-tej gimnazjum**.

Toruń, dnia 22. maja 1930 r. — L. dz. II. 7957/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) *B. Biedowicz*
Naczelnik Wydziału.

64.

OKÓLNİK

do PP. Inspektorów szkolnych, kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych

Celem ujednostajnienia i usprawnienia toku postępowania co do szkolenia dzieci anormalnych wydaję niżej podaną instrukcję do wiadomości i stosowania.

I N S T R U K C J A

w sprawie szkolenia dzieci anormalnych.

Wśród dzieci anormalnych należy rozróżniać **dwie kategorie** dzieci:

1. **umysłowo chore lub ułomne (kaleki),**
2. **czterozmysłowe.**

I.

Dzieci umysłowo chore jako też dzieci do tego stopnia ułomne, że chodzenie do szkoły jest dla nich niemożliwe, są w myśl rozporządzenia Ministerstwa Byłej Dzielnicy Pruskiej z dnia 10 maja 1920 r. Nr. P. 900/20 (Zbiór Ustaw i Rozporządzeń w opracowaniu Dra Wiktora Świdorskiego — stronica 313) **wolne od obowiązku szkolnego.**

Dla uniknięcia jednak nadużyć zarządzam, by PP. Inspektorowie szkolni **w każdym poszczególnym wypadku** wydawali rodzicom względnie prawnym opiekunom takich dzieci **za pośrednictwem Kierownictwa szkoły** odpowiednie **orzeczenie** z powołaniem się na wyżej wspomniane rozporządzenie Ministerstwa Byłej Dzielnicy Pruskiej **oraz na świadectwo lekarskie, stwierdzające niezdolność danego dziecka do uczęszczania na naukę szkolną.** Świadectwa lekarskiego należy żądać oczywiście przed uwolnieniem dziecka, przyczem naogół wystarczy świadectwo lekarza prywatnego, a tylko **w wątpliwych wypadkach** potrzebne będzie świadectwo lekarza urzędowego. O ile chodzi o dzieci **umysłowo chore**, to oprócz świadectwa lekarskiego należy przed powzięciem decyzji zażądać również **opinii właściwego kierownika szkoły względnie nauczyciela szkoły jednoklasowej** co do zdolności naukowych dziecka. Odpis orzeczenia, wydanego rodzicom względnie prawnym opiekunom, należy przesłać Magistratowi względnie Sołtysowi lub Przełożonemu obszarowi dworskiemu do wiadomości.

Orzeczenia takiego nie należy wydawać, gdy **lekarz przewiduje polepszenie** stanu choroby umysłowej lub ułomności dziecka. W takim **wypadku należy tylko odroczyć termin rozpoczęcia nauki szkolnej na czas ograniczony.**

Przeciw decyzji Inspektora przysługuje rodzicom dziecka względnie opiekunom prawo wniesienia odwołania do Kuratorjum.

Zaznaczam, że Pan Wojewoda Pomorski rozporządzeniem z dnia 12 maja 1930 r. Nr. III A 1651 zarządził, by PP. Prezydenci miast, Burmistrzowie, Przełożeni obszarów dworskich i Sołtysi przedkładali Kierownikom szkół względnie nauczycielom szkół jednoklasowych **corocznie najpóźniej do dnia 20 lutego** osobne spisy tych dzieci umysłowo chorych i ułomnych, które ukończyły lub ukończą **do dnia 31 sierpnia danego roku kalendarzowego** siódmy rok życia, a ze względu na chorobę umysłową lub ułomność mają być zwolnione od obowiązku szkolnego. Rzeczą PP. Inspektorów szkolnych będzie zawczasu zebrać te spisy od Kierowników szkół i nauczycieli szkół jednoklasowych i zwolnić dzieci od obowiązku szkolnego względnie odroczyć im termin rozpoczęcia nauki szkolnej **jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego**, aby nie zachodziły wypadki nielegalnego usuwania od obowiązku szkolnego dzieci **rzekomo** umysłowo chorych lub ułomnych, będących w wieku szkolnym.

Zarządzam, by PP. Inspektorowie szkolni dla ściślejszej kontroli założyli i prowadzili **stałą ewidencję** wszystkich zwolnionych od obowiązku szkolnego dzieci umysłowo chorych i ułomnych **od siódmego do czternastego roku życia włącznie.**

II.

Do kategorii dzieci czterozmysłowych zalicza się dzieci: 1. ociemniałe lub w wysokim stopniu słabowidzące, 2. głuchonieme, 3. nieme, 4. głuche lub w wysokim stopniu źle słyszające.

Dzieci czterozmysłowe podlegają obowiązkowemu szkoleniu na zasadzie Ustawy z dnia 7-go sierpnia 1911 r. o szkoleniu dzieci ociemniałych i głuchoniemych (zbiór Ustaw pruskich strona 168). Dokładna znajomość Ustawy i jej rozporządzenia wykonawczego z dnia 21. grudnia 1911 r. Nr. Min. Oświaty U. III. D. 3623. II. Aug. Min. Spraw Wew- nętrznych I b. 1823 jest podstawowym warunkiem sprawnego wykonywania przez władze szkolne nadzoru nad szkoleniem dzieci czterozmysłowych.

Do zakresu czynności służbowych PP. Inspektorów szkolnych należy przygotowywanie wniosków o przekazywanie dzieci czterozmysłowych do Zakładu dla Ociemniałych względnie Głuchoniemych.

W ramach powyżej przytoczonych przepisów posłużą PP. Inspektorom szkolnym następujące wskazówki ogólne do należytego opracowywania tych wniosków:

A) **Obowiązkowi szkolenia podlegają dzieci:**

- a) ociemniałe lub w wysokim stopniu słabowidzące **po ukończonym szóstym aż do ukończonego czternastego roku życia.**

Dzieci te powinny być umieszczone w Zakładzie dla Ociemniałych z **początkiem roku szkolnego po ukończonym szóstym roku życia,**

- b) głuchonieme, nieme, głuche lub w wysokim stopniu źle słyszające **po ukończonym siódmym aż do ukończonego piętnastego roku życia.**

Dzieci te powinny być umieszczone w Zakładzie dla Głuchoniemych z **początkiem roku szkolnego po ukończonym siódmym roku życia.**

- B) O przekazaniu do Zakładu lub uznaniu za wystarczającą innej, ustawą przewidzianej nauki, decyduje Kuratorjum.
- C) Magistraty, Sołectwa i Przełożeni obszarów dworskich mają stale prowadzić wykazy wszystkich dzieci czterozmysłowych od ukończonego czwartego roku życia począwszy i dostarczać corocznie regularnie PP. Inspektorom szkolnym wyciągów z tych wykazów według załączonego wzoru Nr. 1.

Nadmieniam, że Pan Wojewoda Pomorski rozporządzeniem z dnia 12. maja 1930 r. Nr. III A 1651 zarządził, by PP. Prezydenci miast, Burmistrzowie, Sołtysi i Przełożeni obszarów dworskich nadsyłali PP. Inspektorom szkolnym corocznie **najpóźniej do dnia 20 lutego** wyciągi z wykazów dzieci czterozmysłowych i zawiadamiali PP. Inspektorów szkolnych o wszelkich późniejszych zmianach, spowodowanych śmiercią, wyprowadzeniem lub sprowadzeniem się dzieci czterozmysłowych.

D) Inspektor szkolny:

1. wybiera corocznie **najpóźniej do dnia 1-go marca te dzieci** czterozmysłowe, **które z początkiem najbliższego roku szkolnego** powinny być przekazane do Zakładów i sporządza dla tych dzieci **osobne** arkusze ewidencyjne według załączonego wzoru Nr. 2;

2. wzywa rodziców lub prawnych opiekunów do nadesłania: a) metryki urodzenia dziecka, b) metryki chrztu, c) świadectwa szczepienia ospy, a w razie oporu ściągają dokumenty te przymusowo za pośrednictwem władz policyjnych;

3. przesyła wymienione pod 2. dokumenty wraz z arkuszem ewidencyjnym właściwemu lekarzowi powiatowemu z prośbą o ustalenie terminu i miejsca badania dziecka w myśl rozporządzenia pruskiego Ministerstwa Oświaty i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 11. maja 1912 r. Nr. Min. Oświaty U. III. D. 1268
Min. Spraw Wewnętrznych I b 518
(Zentralblatt, rocznik 1912, zeszyt 7, stronica 485);

4. wzywa rodziców lub prawnych opiekunów, by przedstawili dziecko lekarzowi powiatowemu do zbadania w terminie i miejscu, wyznaczonem przez lekarza powiatowego. (W razie oporu rodziców względnie prawnych opiekunów należy zarządzić przymusowe doprowadzenie dziecka do lekarza powiatowego przez miejscową władzę policyjną);

5. po dokonaniu badania odbiera od lekarza powiatowego wszystkie dokumenty dziecka i wypełniony według załączonego wzoru Nr. 3 albo Nr. 4 kwestionariusz lekarski (wzory kwestionariuszy lekarskich rozesłał Wydział Zdrowia Publicznego przy Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim wszystkim PP. Lekarzom Powiatowym przy piśmie z dnia 3. I. 1930 r. Nr. V A. 11555/29);

6. bada dokładnie zebrane dokumenty w celu usunięcia wszelkich niedokładności (np. sprzeczne daty urodzenia, brak podpisu lub pieczęci służbowej lekarza powiatowego, użycie niewłaściwego kwestionariusza lekarskiego lub niedokładne wypełnienie tegoż kwestionariusza i t. p.);

7. przedkłada Kuratorjum z odpowiednim wnioskiem arkusz ewidencyjny, dokumenty dziecka i kwestionariusz lekarski.

Niejednokrotnie rodzice, nie doceniając doniosłości i koniecznej potrzeby szkolenia dzieci czterozmysłowych, uchylają się od tego ustawowego obowiązku i dlatego powinni PP. Inspektorowie stanowczo przeciwdziałać temu i konsekwentnie dążyć do tego, aby każde dziecko czterozmysłowe po osiągnięciu przepisanego wieku rozpoczęło we właściwym czasie obowiązkową naukę specjalną.

III.

Powyższe przepisy nie odnoszą się do dzieci zwyrodniałych lub moralnie zaniedbanych.

Ponieważ jednak pozostawienie dziecka zwyrodniałego lub moralnie zaniedbanego bez odpowiedniego nadzoru wychowawczego niejednokrotnie ujawniło szkodliwe skutki dla dziecka samego i jego otoczenia, powinni PP. Inspektorowie szkolni w każdym indywidualnym wypadku poważnie zastanowić się nad tem, czy nie zalecałoby się wyjęcie takiego dziecka z pod **niedostatecznej** pieczy wychowawczej i przekazanie go do Zakładu Wychowawczego.

W myśl rozporządzenia wykonawczego z dnia 18 grudnia 1900 r. do Ustawy z dnia 2. lipca 1900 r. o przymusowym wychowaniu małoletnich (zbiór Ustaw pruskich strona 264) przysługuje między innymi również nauczycielowi prawo inicjatywy do postawienia wniosku o przymusowe wychowanie małoletnich. Przezorne, lecz stanowcze wykorzystanie tego prawa przez nauczycielstwo w porozumieniu z Inspektorem szkolnym powinno następować przede wszystkim tam, gdzie zwyrodnienie lub moralne zaniedbanie dzieci uszło uwadze władz administracyjnych.

IV.

Zarządzam, by PP. Inspektorowie szkolni **corocznie w terminie do dnia 20 kwietnia** nadsyłałi do Kuratorjum **osobno:**

1. zestawienie statystyczne dzieci umysłowo chorych względnie ułomnych, zwolnionych od obowiązku szkolnego — **według załączonego wzoru Nr. 5;**

2. wykaz dzieci ociemniałych i w wysokim stopniu słabowidzących, które **do dnia 1. września następnego roku kalendarzowego ukończą szósty rok życia** — w dwóch egzemplarzach — **według załączonego wzoru Nr. 6;**

3. wykaz dzieci głuchoniemych, niemych, głuchych i w wysokim stopniu źle słyszających, które **do dnia 1. września następnego roku kalendarzowego ukończą siódmy rok życia** — w dwóch egzemplarzach — **według załączonego wzoru Nr. 7;**

4. odrębne dla każdego dziecka wnioski o przekazanie do Zakładu dla Ociemniałych tych dzieci ociemniałych i w wysokim stopniu słabowidzących, które **przed dniem 1. września danego roku kalendarzowego** ukończyły lub ukończą **szósty rok** życia;

5. odrębne dla każdego dziecka wnioski o przekazanie do Zakładu dla Głuchoniemych tych dzieci głuchoniemych, niemych, głuchych i w wysokim stopniu źle słyszających, **które przed dniem 1. września danego roku kalendarzowego** ukończyły lub ukończą **siódmy rok** życia.

Powyżej wymienione sprawozdania należy nadsyłać w jednym terminie, lecz każde przy osobnem piśmie.

W braku powyżej wspomnianych dzieci należy nadsyłać sprawozdania negatywne do każdego z wyżej wymienionych punktów osobna.

V.

Przy ustalaniu programu ewentualnych konferencji powiatowych powinni PP. Inspektorowie umieszczać w porządku obrad: „Omówienie przepisów w sprawach szkolenia dzieci anormalnych“.

VI.

Z chwilą ogłoszenia niniejszej instrukcji tracą moc obowiązującą okólniki Kuratorjum z dnia 5 stycznia 1923 r. Nr. 17393/ex-22, 17 kwietnia 1924 r. Nr. 4145/II-24 i 13 lutego 1926 r. Nr. I 1566/26.

Okólniki z dnia 5 stycznia 1923 r. Nr. 17393/ex-22 i z dnia 13 lutego 1926 Nr. I-1566/26 należy wykreślić w kalendarzu terminowym Inspektora szkolnego, a niniejszą instrukcję zapisać do tego kalendarza, wymieniając jako termin nadsyłania poszczególnych sprawozdań dzień 20 kwietnia.

Toruń, dnia 2. czerwca 1930 r. Nr. I — 10516/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) Ks. M. Strogulski.

7 załączników

Załącznik Nr. 1 do Instrukcji Kuratorjum O. Szk. Pom. z dnia 2. VI. 30. Nr. I 10516/30.

(Strona zewnętrzna załącznika Nr. 1).

Do wykonania ustawy z dnia 7 sierpnia 1911 roku
o szkoleniu dzieci ociemniałych i głuchoniemych
(zbiór ustaw pruskich strona 168)

Powiat:

Miasto:

Wieś:

Obszar dworski:

W Y K A Z

znajdujących się w dniu 1 lutego roku w

- a) dzieci ociemniałych i w wysokim stopniu słabowidzących, które ukończą szósty rok życia do dnia 1 września następnego roku kalendarzowego.
- b) dzieci głuchoniemych, niemych, głuchych i w wysokim stopniu źle słyszających, które ukończą siódmy rok życia do dnia 1 września następnego roku kalendarzowego.

U w a g a: W wykazie tym można podać również te dzieci ociemniałe, w wysokim stopniu słabowidzące, głuchonieme, nieme, głuche i w wysokim stopniu źle słyszające, które osiągną przepisany wiek w okresie do końca listopada przyszłego roku kalendarzowego, o ile rodzice życzą sobie umieszczenia dziecka takiego w Zakładzie o rok wcześniej.

(Stroną wewnętrzną załącznika Nr. 1).

Nazwisko i imię dziecka	Data i miejsce urodzenia (należy podać ró- wnież po- wiat i wo- jewództwo)	Nazwisko, imiona, zawód i miejsce zamieszka- nia rodziców	Nazwisko, imię, zawód i miejsce zamieszkania prawnego opie- kuna sierot, dzieci nieślu- bnych i dzieci rodziców, po- zbawionych prawa wycho- wania	Czy: dziecko jest a) zupełnie o- ciemniałe względnie głuchonieme, b) tylko słabowidzą- ce, nieme, głuche lub źle słyszające, c) upośledzenie dziecka jest przy- rodzone lub na- byte, jeżeli nabyte to z jakiej przy- czyny	Podać: a) położenie majątkowe dziecka i o- sób (rodziców) do utrzy- mania dziecka obowią- zanych, b) czy i w jakiej wyso- kości można korzystać z majątku dziecka lub osób do utrzymania dziecka zobowiązanych w celu pokrywania ko- szów utrzymania dziec- ka w zakładzie	Podać po- wody, dla których Za- rząd gminy uważa dziecko za nieodstatego lub rozwi- nięte lub nie- zdolne do nauczania w zakładzie	Jakiekolwiek potrzebne wzmianki dodatkowe			
Liczba porządkowa:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

pieczęć służbowa i podpis Przełożonego gminy

Załącznik Nr. 2 do Instrukcji Kuratorjum O. Szk. Pom. z dnia 2. VI. 30 Nr. I 10516/30.

(Strona zewnętrzna załącznika Nr. 2).

Do wykonania ustawy z dnia 7 sierpnia 1911 r.
o szkoleniu dzieci ociemniałych i głuchoniemych
(zbiór ustaw pruskich strona 168).

ARKUSZ EWIDENCYJNY

dziecka: *)

.....
imię i nazwisko

*) podać: „ociemniałego, w wysokim stopniu słabowidzącego, głuchoniemego, niemego, głuchego lub w wysokim stopniu źle słyszającego“.

Nazwisko i imię dziecka	Data i miejsce urodzenia dziecka (należy po- dać również powiat i wo- jewództwo)	Nazwisko, imiona, za- wód i miej- sce zamiesz- kania rodziców	Nazwisko, imię, zawód i miejsce zamieszkania prawnego opie- kuna sierót, dzieci nieślub- nych i dzieci rodziców, po- zbawionych prawa wychowania	Czy: dziecko jest a) zu- pełnie ociemniałe względnie głucho- nieme; b) tylko słabowię- dzące, nieme, głu- che lub źle słyszące; c) upośledzenie dziecka jest przy- rodzone lub nabyte, jeżeli nabyte, to z ja- kiej przyczyny	P o d a ć: a) położenie majątko- we dziecka i osób (ro- dziców) do utrzymania dziecka obowiązanych; b) czy i do jakiej wy- sokości można korzy- stać z majątku dziecka lub osób do utrzyma- nia dziecka zobowiąza- nych w celu pokrywa- nia kosztów utrzyma- nia dziecka w zakładzie	Podać po- wody, dla których zarząd gminy uważa dziecko za niedosta- tecznie roz- winięte lub niezdolne do nauczania w zakładzie	Jakiekolwiek potrzebne wzmianki dodatkowe	Kierownika szkoły	Inspektora szkolnego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	

U w a g a: w kolumnie 3 względnie 4 należy podać dokładny adres rodziców lub prawnego opiekuna.

podpis Inspektora szkolnego.

Załącznik Nr. 3 do Instrukcji Kuratorjum O. Szk. Pom. z dnia 2. 6. 30 Nr. I 10516/30.

(Stronica 1. załącznika Nr. 3).

W sprawie stwierdzenia obowiązku szkolnego dzieci
ociemniałych i w wysokim stopniu słabowidzących
stosownie do ustawy o szkoleniu dzieci ociemniałych
i głuchoniemych z dnia 7. sierpnia 1911 r.

KWESTJONARIUSZ DOTYCZĄCY:

(imię i nazwisko) urodzonego (nej) dnia
w zamieszkałego (łej) w
powiat województwo
religii

Zatrudnienie rodziców: ojca
matki

W razie, jeśli rodzice nie żyją, lub nie mają prawa opiekowania
się dzieckiem, zawód prawnego zastępcy (opiekuna)

1. W jakim wieku wystąpiła ślepotą względnie wysoko posunięte
osłabienie widzenia:

a) wrodzone?

b) w pierwszym roku życia?

c) w którym roku życia?

2. Stopień ślepoty:

a) czy dziecko może jeszcze jasność od ciemności odróżnić?

b) czy może ono jeszcze rozeznawać palce? z jakiej
odległości

3. Stan przedmiotowy oczu:

(rozpoznanie anatom. np. zmętnienie rogówki, zarośnięcie źre-
nicy, zanik nerwu wzrokowego, ułomność rozwojowa oka i t. d.)

4. Przyczyna ślepoty:

(rozpoznanie przyczynowe, np. rzeżączkowe zapal. spojówek o-
cznych u noworodka, błonica, jaglica, jaskra, nowotwory, zranie-
nia z włączeniem zapal. sympat. oka, ospa, odra, płonica, dur,
przymiot, nagminne zapal. opon mózgowych i t. d.)

5. Czy operacyjnie jest ślepotą uleczalna?

6. Czy dziecko cierpi jeszcze na inną ułomność i na jaką?

7. W szczególności: czy dziecko jest ślepe i głuchonieme?

albo ślepe i słabosłyszące?

albo słabowidzące i głuchonieme?

albo słabowidzące i słabosłyszące?

8. Czy dziecko cierpi na jaką ostrą lub przewlekłą chorobę, względ-
nie czy ma skłonność do jednej z nich?

(Stronica 2. załącznika Nr. 3).

9. Czy ma bliźny po szczepieniu ospy?
10. Czy dziecko zanieczyszcza się w czasie snu?
za dnia?
11. Czy dziecko w odniesieniu do swego wieku jest odpowiednio
cieleśnie i umysłowo rozwinięte?
12. Jak przeszły mu lata dziecięce?
13. Czy dziecko bawi się samo czy z innemi?
14. Czy dziecko uczęszczało do ochronki lub miejscowej szkoły,
albo czy pobierało lub pobiera naukę prywatnie i z jakim wy-
nikiem?
15. Czy dziecko jest ślubne, czy nieślubne?
16. Czy jego rodzice są (byli) spokrewnieni?
a) stryjeczny brat i stryjeczna siostra, cioteczny brat i cioteczna
siostra — pierwszego stopnia?
- b) stryj i bratanica, wuj i siostrzenica?
- c) siostrzeniec i ciotka?
17. Czy dziadkowie są (byli) krewnymi?
18. Czy rodzice są (byli) ślepyi lub w wysokim stopniu słabowi-
dzącymi?
19. Czy rodzice pomarli?
Kiedy umarł ojciec? matka?
na jaką chorobę?
20. Czy zachodzą u dziadków przypadki wrodzonej lub nabytej śle-
poty lub daleko posuniętej słabowzroczności?
21. Ile rodzeństwa ma (miało) ślepe dziecko?
22. Czy rodzeństwo jest ślepe? Jeśli tak, ile
(razem z umarłymi)?
23. Czy są jeszcze jakie okoliczności, które w danej sprawie mogą
mieć ważne znaczenie?
24. Czy wskazane jest umieszczenie dziecka w zakładzie dla ociem-
niałych? Czy jest ono zdadne do nauki?
Albo czy z innego i jakiego powodu nie nadaje się do przyję-
cia do zakładu dla ociemniałych?

Data badania:

Pieczęć służbowa lekarza powiatowego.

Podpis badającego lekarza powiatowego.

Załącznik Nr. 4 do Instrukcji Kuratorjum S. Szk. Pom. z dnia 2. VI. 30 Nr. I. 10516/30.

(Stronica 1. załącznika Nr. 4).

W sprawie stwierdzenia obowiązku szkolnego dzieci **głuchoniemych, niemych, głuchych jako też w wysokim stopniu źle słyszających** stosownie do ustawy o szkoleniu dzieci niewidomych i głuchoniemych z dnia 7. sierpnia 1911 r.

KWESTJONARJUSZ DOTYCZĄCY:

(imię i nazwisko)..... urodzonego(nej) dnia.....

w..... zamieszkałego(łej).....

powiat..... województwo.....

religii.....

Zatrudnienie rodziców: ojca.....

matki.....

W razie, jeśli rodzice nie żyją lub nie mają prawa opiekowania się dzieckiem — zawód prawnego zastępcy (opiekuna).....

1. Czy głuchota będąca przyczyną głuchoniemoty jest według wywiadów u osób najbliższych dziecku wrodzoną?

czy nabytą?..... czy też nie mogą one nic o tem

pewnego powiedzieć?.....

W którym roku życia dziecka otoczenie stwierdziło u niego głuchotę?.....

2. Czy głuchota powstała wskutek nieszczęśliwego wypadku, w szczególności z powodu zranienia głowy (upadek lub uderzenie głowy, uraz głowy przy porodzie kleszczowym)?.....

3. W czasie jakiej, względnie po jakiej bezpośrednio chorobie ujawniła się głuchota?..... (po nagminnem zapal. opon mózgowych, po innych chorobach mózgowych, po płonicy, odrze, błonicy, ospie natur., durze brzuszny, koklusz, grypie, śwince, schorzeniach uszu, czy jakichś innych cierpieniach)?.....

4. Czy dziecko słyszy zwyczajną rozmowę blisko ucha, względnie w jakiej odległości od ucha?.....

Czy słyszy szept blisko ucha, lub w jakiej odległości?.....

Czy też jest zupełnie głuche?.....

5. Czy dziecko jest zupełnie nieme?..... czy też wymawia z własnego popędu pojedyncze dźwięki i słowa?.....

czy tylko.....

6. Czy prócz głuchoty i niemoty ma ono jeszcze jaką cielesną ułomność i jaką.....

7. Czy dziecko jest głuche i ślepe?..... albo głuche i słabowidzące..... albo źle słyszące i ślepe?.....

albo źle słyszące i źle widzące?.....

od urodzenia..... od którego roku życia?.....

(Stronica 2. załącznika Nr. 4).

8. Czy cierpi na jaką ostrą chorobę?
9. Czy ma blizny po szczepieniu ospy?
10. Czy widzi dobrze, czy tylko słabo?
11. Czy oko jego jest żywe, czy też bez wyrazu i zdradzające tępość umysłową?
12. Czy dziecko zanieczyszcza się we śnie? za dnia?
13. Czy okazuje ono radość na widok znajomych, obrazów, przedmiotów?
14. Czy bierze udział w zabawach swych rówieśników?
Czy też bawi się samo?
15. Czy stara się porozumiewać ze swem otoczeniem za pomocą gestów?
16. Czy chodzi lub chodziło dziecko do miejscowej szkoły lub ochronki i z jakim wynikiem? Czy uczy się prywatnie? Czy nauczyło się czytać i pisać?
17. Czy dziecko stosownie do swego wieku jest cielesnie i umysłowo odpowiednio rozwinięte?
W jakim wieku nauczyło się chodzić?
18. Czy dziecko jest ślubne czy nieślubne?
19. Ile dzieci miała jego matka?
20. Ile dzieci miała matka przed urodzeniem się badanego (nej)?
Czy poprzedzały je dzieci nieżywo urodzone, względnie poronienia? ile?
21. Wiek matki przy urodzeniu badanego dziecka?
Przebieg ciąży?
Przebieg porodu?
Rozwiązanie naturalne, czy sztuczne?
Karmienie dziecka naturalne, czy sztuczne?
Przebieg lat dziecięcych
22. Wiek ojca i matki przy zawarciu małżeństwa?
23. Czy jest (było) pokrewieństwo między rodzicami?
24. Czy dziadkowie są (byli) spokrewnieni z sobą (ze strony ojca, względnie matki)?
(Co do p. 23 i 24 dokładne dane o stopniu pokrewieństwa)
25. Czy rodzice (ojciec, matka) cierpią (cierpią (pieli) na głuchoniemotę? wrodzoną? nabytą?
na głuchotę? obustronną? jednostronną?
..... na wysokiego stopnia osłabienie słuchu?
na gruźlicę? na chorobę umysłową?

(Stronica 3. załącznika Nr. 4).

- na kretynizm? na kiłę? znaki przed-
miotowe? jakie? na retinitis pigmentosa?
- Czy rodzice pomarli (ojciec, matka)?
- Kiedy umarł ojciec? matka?
- Na jaką chorobę?
26. Ile rodzeństwa urodziło się głuchymi?
- Ile rodzeństwa było głuchoniemych?
- Ile rodzeństwa jest jedno, a ile dwustronnie głuchymi?
- Ile rodzeństwa cierpi na wysoko posunięte osłabienie słuchu?
- na gruźlicę? na chorobę
umysłową? na kretynizm?
- na kiłę dziedziczną? na keretitis diffusa?
- na retinitis pigmentosa?
- Ile rodzeństwa umarło? na jaką chorobę?
27. Czy były przypadki u dziadków ewentualnie u krewnych?
(dokładne dane co do pokrewieństwa) wrodzonej głuchonie-
moty? nabytej głuchoniemoty?
- głuchoty? wysokiego stopnia osłabienia
słuchu? chorób umysłowych?
- kretynizmu?
28. Jakie jest mieszkanie rodziców?
- suche? wilgotne?
- słoneczne?
29. Czy wskazane jest przyjęcie dziecka do zakładu dla głucho-
niemych?
- czy jest ono zdolne do pobierania nauki?
- Czy też nie nadaje się do przyjęcia z jakiegoś innego powodu
do zakładu dla głuchoniemych?

Data badania

Pieczęć służbowa lekarza powiatowego.

Podpis badającego lekarza powiatowego.

Z E S T A W I E N I E S T A T Y S T Y C Z N E

dzieci umysłowo chorych i ułomnych (kalek), zwolnionych od obowiązku szkolnego na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa B. Dzielnicy Pruskiej z dnia 10. V. 1920 r. Nr. P. 900/20.

Powiat Rok

Liczba dzieci:	siedmio- letnich	ośmio- letnich	dziewię- cioletnich	dziesię- cioletnich	jedenasto- letnich	dwunasto- letnich	trzynasto- letnich	czterna- stoletnich
umysłowo chorych								
ułomnych (kalek)								
r a z e m:								

Podpis Inspektora szkolnego.

Załącznik Nr. 6 do Instrukcji Kuratorów O. Szk. Pom. z dnia 2. VI. 30 Nr. I 10516/30.

(Strona zewnętrzna załącznika Nr. 6).

Do wykonania ustawy z dnia 7 sierpnia 1911 r.
o szkoleniu dzieci ociemniałych i głuchoniemych
(zbiór ustaw pruskich strona 168)

Powiat:

W Y K A Z

według stanu z dnia 1 lutego roku

dzieci ociemniałych i w wysokim stopniu słabowidzących,
które ukończą szósty rok życia do dnia 1 września
następnego roku kalendarzowego.

U w a g a: w wykazie tym można podać również te dzieci ociemniałe lub w wysokim stopniu słabowidzące, które ukończą szósty rok życia do końca listopada przyszłego roku kalendarzowego, o ile rodzice życzą sobie umieszczenia dziecka takiego w zakładzie o rok wcześniej.

(Strona wewnętrzna załącznika Nr. 6).

Nazwisko i imię dziecka	Data i miejsce urodzenia dziecka (należy podać również początek i koniec roku wzrostu)	Nazwisko, imię, zawód i miejsce zamieszkania	Nazwisko, imię, zawód i miejsce zamieszkania	Czy: a) dziecko jest zupełnie ociemniałe, b) tylko w wysokim stopniu słowotwórczo, c) upośledzenie dziecka jest przyczyną rodzone lub nabyte, jeżeli nabyte to z jakiej przyczyny	Podać: a) położenie majątku (rodziców) do utrzymania dziecka obywatelskich, b) czy i w jakiej wysokości można korzystać z majątku dziecka do utrzymania osób do utrzymania dziecka zobowiązanych w celu pokrywania kosztów utrzymania dziecka w zakładzie	Podać powody, dla których zarząd gminy uważa dziecko za niedostatecznie rozwinięte lub niezdolne do nauki w zakładzie	Jakiegokolwiek potrzebne wzmianki dodatkowe	Kierownika szkoły	Inspektora szkolnego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

podpis Inspektora szkolnego.

Załącznik Nr. 7 do Instrukcji Kuratarjum O. Szk. Pom. z dnia 2. VI. 30 Nr. I. 10516/30.

(Strona zewnętrzna załącznika Nr. 7).

Do wykonania ustawy z dnia 7 sierpnia 1911 r.
o szkoleniu dzieci ociemniałych i głuchoniemych)
(zbiór ustaw pruskich strona 168).

Powiat

W Y K A Z

według stanu z dnia 1 lutego roku

dzieci głuchoniemych, niemych, głuchych i w wysokim stopniu
źle słyszających, które ukończą siódmy rok życia
do dnia 1 września następnego roku kalendarzowego.

U w a g a: W wykazie tym można podać również te dzieci głuchonieme, nieme, głuche lub w wysokim stopniu źle słyszające, które ukończą siódmy rok życia do końca listopada przyszłego roku kalendarzowego, o ile rodzice życzą sobie umieszczenia dziecka takiego w zakładzie o rok wcześniej.

65.

O K Ó Ł N I K

Do PP. Inspektorów szkolnych

**w sprawie należytości za poświadczenia odległości
publicznych szkół powszechnych, pobieranych przez
Urzędy Katastralne.**

Reskryptem z dnia 6. września 1928 Nr. I-12464/28, wydanym w związku z konkretną sprawą, wyjaśniło Ministerstwo WR. i OP., że poświadczenia przez Urzędy katastralne przedkładanych przez Inspektorów Szkolnych gotowych wykazów odległości są wolne od opłat, gdy jednak Urząd Katastralny tego rodzaju wykazy odległości sam sporządza i je poświadcza, to za takie czynności Urząd Katastralny obowiązany jest pobierać należność taryfową, wyszczególnioną w p. 4 § 1 Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8-go czerwca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66 poz. 609).

Bezpłatne dane dotyczące odległości można otrzymać tylko w Starostwach na podstawie znajdujących się tam wykazów odległości.

Panowie Inspektorowie zechcą się zastosować do powyższego wyjaśnienia i unikać obciążania Ministerstwa WR. i OP. w ten sposób, by nie zamawiać w Urzędach Katastralnych sporządzania takich wykazów odległości, które podlegają opłacie.

Toruń, dnia 23. maja 1930 r. — Nr. 11244/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) *Ks. Strogulski*
Naczelnik Wydziału.

66.

O K Ó Ł N I K

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz PP. Inspektorów Szkolnych

**w sprawie pokazów kinematograficznych
w gmachach szkolnych.**

W ostatnim czasie na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego daje się zauważyć wzmożony ruch w dziedzinie wyświetlania filmów dla młodzieży szkolnej w gmachach szkolnych; z prośbą o zezwolenie na wyświetlanie filmów w szkołach zwracają się towarzystwa kulturalno-oświatowe, a najczęściej przygodni właściciele wędrownych kin. Filmy te wykonane tanio i tandetnie przeważnie nie posiadają wartości dydaktycznej ani wychowawczej. Oferentom nie zależy na odpowiednim, pod względem wartości, doborze filmów,

lecz sprawę tę traktują tylko ze strony zarobkowej. Z uwagi na to, że filmy takie nie przynoszą młodzieży częstokroć żadnej korzyści, niejednokrotnie natomiast przynoszą szkodę, polecam Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz PP. Inspektorom Szkolnym, aby bez specjalnego pozwolenia ze strony Kuratorium nie zezwalały na przedstawienia kinematograficzne w gmachach szkolnych.

Toruń, dnia 2. czerwca 1930 r. — Nr. I. O. P. 10008/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) Ks. M. Strogulski.

67.

O K Ó Ł N I K

Do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych

w sprawie sklepików (kramów) uczniowskich.

Opierając się na materiale, zebrany z publicznych szkół powszechnych, państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w sprawie sklepików uczniowskich, zarządzam co następuje:

1. Istniejące przy szkołach sklepiki materiałów papiernianych i pisarskich, finansowane przez pp. nauczycieli (kierowników) szkół, należy bezwzględnie do końca bieżącego roku szkolnego zlikwidować.

2. Sklepiki, oparte na wkładkach uczniów-spółdzielców lub na sumie ofiarowanej na ten cel przez Koło Opieki (Rodzicielskie) lub Radę Szkolną Miejscową winny: a) mieć opracowany przez uczniów wspólnie z wychowawcą (opiekunem sklepika) regulamin; regulamin ten winien być zatwierdzony przez Inspektora szkolnego lub Dyrekcję szkoły; b) prowadzić b. skrupulatnie swoje książki handlowe; c) składać pisemne sprawozdania ze swej działalności Dyrekcjom szkół lub Inspektorom szkolnym zgodnie z treścią jednego z punktów regulaminu sklepiku.

3. Sklepik uczniowski szkolny najlepiej spełni swoje zadanie wychowawcze, jeśli będzie prowadzony w ramach samorządu uczniowskiego danej szkoły, jako jedna z jego części składowych; w szkołach, które samorządu nie mają, zaleca się przeto traktować sklepik jako pierwsze ogniwo przyszłego samorządu. (Zwracam przy tej sposobności uwagę na artykuł »Samorząd uczniowski« w zeszycie 3 »Oświaty i Wychowania« z 1930 r.).

4. Przy zaopatrywaniu sklepiku w materiały pisarskie i papierniarne należy postępować tak, aby miejscowi kupcy tej gałęzi handlu nie mieli podstaw do narzekania na niezdrową konkurencję handlową.

Literatura przedmiotu: 1. Spółdzielnie uczniowskie: Fr. Dąbrowski, Warszawa 1925. 2. Czy to bajka, czy nie bajka — Wolski. Toruń, dnia 16 maja 1930 r. — Nr. I-10558/30.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) J. Szwemin.

68.

O K Ó L N I K

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz Inspektoratów Szkolnych w sprawie odczytów O. G. Piotrowskiego o Chinach.

O. Gerard Piotrowski, b. Administrator Apostolski Syberji, po powrocie do kraju zamierza w szeregu odczytów ilustrowanych przezroczami i filmami, zaznajomić szerszy ogół w Polsce z wiadomościami o Chinach, ich mieszkańcach, ruchu narodowościowym, stosunkach religijnych, zwyczajowych i obyczajowych.

Ze względu na temat odczytów Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego uważa w myśl pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wskazane zwrócenie uwagi młodzieży na odczyty O. Piotrowskiego i zachęcenie jej do jak najliczniejszego korzystania z nich.

Toruń, dnia 15. maja 1930 r. — Liczba O-9888/39.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) J. Szwemin.

69.

O K Ó L N I K

Do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących w sprawie odezwy Państwowego Pedagogjum w Lublinie.

Zechcą Dyrekcje podać do wiadomości absolwentów szkół średnich odezwę Państwowego Pedagogjum w Lublinie.

Toruń, dnia 23. maja 1930 r. — L. dz. II-10251/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) Biedowicz.

Do absolwentów (ek) szkół średnich ogólnokształcących.

Dążąc do podniesienia pracy w szkolnictwie powszechnem, Ministerstwo WR. i OP. postanowiło wciągnąć do pracy pedagogicznej młodzież, posiadającą wykształcenie ogólne w zakresie szkoły średniej.

Terenem pracy przygotowawczej są Państwowe Pedagogja, w Warszawie, Krakowie i Lublinie. Celem uczelni — przygotowanie nauczycieli do szkół powszechnych wyżej zorganizowanych.

Informacje o Państwowem Pedagogjum w Lublinie są następujące:

PAŃSTWOWE PEDAGOGJUM

I. Organizacja i program.

Państwowe Pedagogjum w Lublinie powstało z początkiem r. szk. 1928/29, jest zakładem koedukacyjnym z dwuletnim kursem nauk.

Państwowe Pedagogjum w Lublinie w r. szkolnym 1930/31 obejmuje następujące grupy specjalne:

1. Język polski.
2. Język niemiecki.
3. Historia.

Program obejmuje wykłady następujących przedmiotów:

1. Psychologia ogólna.
2. Psychologia pedagogiczna.
3. Historia wychowania.
4. Metodyka elementarnego nauczania wraz z praktycznymi zajęciami w szkole ćwiczeń.
5. Wstęp do filozofji.
6. Higiena.
7. Śpiew.
8. Ćwiczenia cielesne.
9. Rysunki.
10. Roboty ręczne.
11. Język polski — Historia literatury, stylistyka.
12. Język niemiecki — stylistyka — historia literatury.
13. Historia wraz z metodyką nauczania tegoż przedmiotu.

II. Warunki przyjęcia.

Od kandydatów (ek) do pedagogjum wymaga się świadectwa dojrzałości państwowej lub posiadającej prawa szkół państwowych szkoły średniej ogólnokształcącej. (Matura seminarjalna nie wystarczy, egzaminu wstępnego również zdawać nie można).

Ponadto lekarz Pedagogjum musi stwierdzić zdolność fizyczną kandydata (tki) do zawodu nauczycielskiego.

Podania w sprawie przyjęcia należy wносить w terminie do dnia 20. sierpnia 1930 r., załączając jednocześnie: 1. Św. dojrzałości, oryginał lub odpis uwierzytelniony rejentalnie. 2. Metrykę. 3. Życiorys. 4. 1-ą deklarację, przyrzekającą wyłączne poświęcenie się kandydata (tki) studjom na pedagogjum (ponieważ uczniowie Pedagogjum nie mogą studjować równocześnie w innych zakładach naukowych). 5. 1-ą deklarację, stwierdzającą wybór specjalnej grupy np.: a) j. polski, b) j. niemiecki, c) historia. 6. Świadectwo moralności wydane przez Starostę stałego miejsca zamieszkania kandydata (tki) — punkt 6-y dotyczy tylko tych kandydatów, którzy otrzymali św. dojrzałości przed dniem 1 marca 1930 r.

Nauka na Państwowem Pedagogjum jest bezpłatna z wyjąt-

kiem opłaty tytułem zwrotu kosztów materiałów i pomocy naukowych — w kwocie zł. 40,— w stosunku rocznym.

Internat (bursa) dotychczas przy Pedagogjum nie został zorganizowany.

III. Uprawnienia.

Dyplom Państwowego Pedagogjum daje uprawnienia równorzędne z Państwowym Wyższym Kursem Nauczycielskim t. j. prawo nauczania w publicznych szkołach powszechnych wyżej zorganizowanych oraz. — ubiegania się o stanowisko kierownicze w tychże szkołach.

Szczegóły — vide Statut Państwowych Pedagogjów Dz. Urz. M-stwa WR. i OP. Nr. 8 z dnia 28. VII. 1928 r. poz. 135.

70.

Ministerstwo

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.

W a r s z a w a

Dnia 24. kwietnia 1930 r.

Nr. Prez. Pas. Z. — 4/30.

Zaświadczenie celem uzyskania ulgowych paszportów zagranicznych.

W związku z okólnikiem Nr. I. Prez. 924/30 z dnia 15. II. 1930 r. podaję do wiadomości, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydawać będzie nadal zaświadczenia na ulgowe, bezpłatne względnie służbowe paszporty dla urzędników Centrali, PP. Kuratorów Okręgów Szkolnych, Rektorów Wyższych Zakładów Naukowych, artystów, duchowieństwa oraz dla tych osób, udających się zagranicę celem przeprowadzenia badań naukowych, które nie mogą wykazać się poświadczeniem instytucji wymienionych w art. 4 rozporządzenia z dnia 29. I. 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 57).

Wszystkie takie podania kierować należy do Departamentu Ogólnego Ministerstwa WR. i OP.) Wydział Prezydjalny.

Naczelnik Wydziału (—) *Dr. M. Pollak.*

Powyższe pismo Ministerstwa podaję do wiadomości w nawiązaniu do mego okólnika z dnia 4. marca 1930 r. (Dz. Urz. Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego Nr. 3, poz. 297) z uwagą, że podania odnośne winny być kierowane w zwykłej drodze służbowej.

Toruń, dnia 27. maja 1930 r. — Nr. O.-9112/30.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Szwemin.*

OKÓLNIK

Do Dyrekcyj państwowych gimnazjów oraz seminarjów nauczycielskich

w sprawie zasiłków na studia wakacyjne nauczycieli języka francuskiego.

Zechcą Dyrekcje podać do wiadomości nauczycieli języka francuskiego co następuje.

Kurs wakacyjny języka francuskiego dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich nie jest w roku 1930 przewidywany na terenie Państwa Polskiego, Ministerstwo uważa jednak dokształcanie nauczycieli w języku francuskim za szczególnie ważne i zamierza udzielić zasiłków w kwocie po 500 zł. kilkunastu nauczycielom państwowych szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli, pragnącym spędzić co najmniej miesiąc wakacyj na kursie wakacyjnym języka francuskiego we Francji, Belgii lub Szwajcarii.

Podania o przyznanie zasiłku należy wnosić w drodze służbowej do Ministerstwa w terminie do dnia 10. czerwca 1930 r. W podaniu należy wymienić, w jakim terminie i na jaki kurs wakacyjny zamierza nauczyciel (ka) wyjechać, oraz dołączyć dokładny życiorys z wyszczególnieniem dotychczasowych studiów oraz dotychczasowej pracy szkolnej, w szczególności w dziedzinie nauczania języka francuskiego.

Po ukończeniu kursu należy w terminie do dnia 15. września 1930 r. nadesłać do Kuratorjum sprawozdanie z pracy na kursie oraz zaświadczenie wydane przez kierownictwo kursu.

W sprawie paszportów na wyjazd zagranicę należy kierować się postanowieniami rozporządzenia z dnia 29. stycznia 1930 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 57).

(vide Dz. Urz. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego Nr. 3, poz. 29).

Toruń, dnia 28. maja 1930 r. — L. dz. O. 11566/30.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) J. Szwemin.

OKÓLNİK

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz Inspektorów Szkolnych.

Szkolne schroniska noclegowe.

Kuratorjum podaje niniejszem do wiadomości wykaz i regulamin szkolnych schronisk noclegowych w Polsce.

Informator zawierający powyższy wykaz został przesłany do szkół wyżej zorganizowanych i Inspektorów szkolnych. Zwraca się uwagę na poprawki wprowadzone do p. 6 i 88 »Informatora«, uwzględnione w poniżej podanym wykazie.

Wykaz szkolnych schronisk noclegowych.

Województwo Białostockie.

1. Białowieża — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	20 łózek.
2. Druskieniki — Publ. szk. powsz., ul. Marsz. Piłsudsk. 3	10 „
3. Grodno — Państw. męskie Sem. Nauczyc., ul. Mostowa	20 „
4. Myszyniec — Publiczna szkoła powszechna	20 „

Województwo Kieleckie.

5. Bodzentyn — Publiczna szkoła powszechna	20 łózek.
6. Częstochowa — Publ. szk. powsz. Nr. 1, ul. Kordeck. 11	30 „
7. Janów (Złoty Potok) — Publ. szkoła powszechna	20 „
8. Nowa Słupia — Publiczna szkoła powszechna	40 „
9. Ojców — Willa M. Zawiszowej	40 „
10. Opatów — 7 kl. publ. szkoła powszechna, ul. Kościelna 2	20 „
11. Sandomierz — 7 kl. żeń. publ. szkoła pow., ul. N. M. Panny 3	20 „
12. Skała (pod Ojcowem) — Publiczna szkoła powszechna	20 „
13. Sosnowiec — Państw. męskie Sem. Naucz., ul. Wawel 1	40 „

Województwo Krakowskie.

14. Kalwarja Zebrzydowska — 7 kl. publ. szkoła powsz.	20 łózek.
15. Krościenko — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	20 „
16. Krynica — Publ. szkoła powszechna we wsi Krynica	20 „
17. Lipnica Mała — Publiczna szkoła powszechna	10 „
18. Lipnica Wielka — Publiczna szkoła powszechna	10 „
19. Maniowy — Publiczna szkoła powszechna	20 „
20. Mszana Dolna — Publiczna szkoła powszechna męska	20 „
21. Nowy Sącz — Państw. Gimnazjum I im. J. Długosza	20 „
22. Nowy Targ — Publiczna szkoła powszechna męska	20 „
23. Rytro — Publiczna szkoła powszechna	20 „
24. Sromowce Niżne — Dom wł. Śl. Woj. Kom. Turystycznej 50	„

25. Witów (na Podhalu) — Publiczna szkoła powszechna	10 łózek.
26. Zakopane — Bursa Tow. Pomocy Nauk., ul. Krupówki	50 „
27. Zawoja — »Stolarnia«	25 „
28. Żywiec Państwowe Gimnazjum im. M. Kopernika	20 „

Wojemództwo Lubelskie.

29. Kazimierz nad Wisłą — 7 kl. publ. szkoła powszechna	40 łózek.
30. Lublin — 7 kl. p. szk. pow. Nr. 3 (Przedmieście Czwartek)	20 „
31. Nałęczów — Uniwer. Lud. im. Żeromskiego na Pałubach	20 „
32. Puławy — 7 kl. publiczna szkoła powszechna Nr. 1	20 „
33. Zamość — Państwowe żeńskie Sem. Nauczycielskie	20 „

Wojemództwo Lwowskie.

34. Drohobycz — 7 kl. męska publ. szkoła powsz., ul. Zawale	30 łózek.
35. Dukla — 7 kl. męska publiczna szkoła powszechna	20 „
36. Lwów — 7 kl. szk. pow. im. Lenartowicza, ul. Weteranów	20 „

Wojemództwo Łódzkie.

37. Kalisz — Przystań wiośl. Państw. Gimn. im. T. Kościuszki	10 „
38. Łódź — 7 kl. publ. szk. powsz. Nr. 1, ul. Nowo-Targowa 24	20 „
39. Piotrków — Państwowe żeńskie Sem. Nauczycielskie	20 „
40. Tomaszów Mazowiecki — Publ. sz. pow. Nr. 1, ul. Piliczna	20 „

Wojemództwo Nowogródzkie.

41. Mir — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	10 łózek.
42. Nowogródek — Inspektorat Szkolny	20 „

Wojemództwo Poleskie.

43. Brześć — Państwowe gimnazjum im. Traugutta	10 łózek.
44. Pińsk — Państwowe Gimnazjum	20 „

Wojemództwo Pomorskie.

45. Brodnica — Publiczna szkoła powszechna żeńska	20 łózek.
46. Chełmno — Publiczna szkoła powszechna żeńska	20 „
47. Gdynia — Publiczna szkoła powszechna	100 „
48. Golub — Publiczna szkoła powszechna	10 „
49. Hel — Publiczna szkoła powszechna	10 „
50. Jastarnia — Publiczna szkoła powszechna	10 „
51. Kartuzy — Miejska szkoła powszechna	20 „
52. Karwia — Publiczna szkoła powszechna	10 „
53. Ostrzyce — Publiczna szkoła powszechna	10 „
54. Toruń — Wydział. szkoła powsz. Plac Św. Katarzyny	20 „
55. Wejherowo — Publ. szkoła powsz., ul. O. O. Reformatów 16	20 „
56. Wiele — (p. Chojnicki w pobl. Wdzydz) Publ. szkoła powsz.	20 „
57. Wielka Wieś — Publiczna szkoła powszechna	20 „
58. Żarnowiec — Publiczna szkoła powszechna	20 „

Wojemództwo Poznańskie.

59. Bydgoszcz — Przystań wioślarska Państw. Gimn. hum.	20 łózek.
60. Gniezno — 7 kl. publiczn. szkoła powszechna, ul. Św. Jana	20 „
61. Inowrocław — Państwowe Gimnazjum męskie	20 „
62. Kórnik — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	20 „
63. Kruszwica — 7 kl. publ. szkoła powszechna, Szkolna 4	20 „
64. Powidz — Publiczna szkoła powszechna	20 „
65. Poznań — 1. I męska szkoła powsz., ul. Marji Magdaleny	30 „
2. I żeńska szkoła powsz., ul. Cegielskiego	30 „

Wojemództwo Stanisławowskie.

66. Delatyn — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	20 łózek.
67. Jaremcze — Publiczna szkoła powszechna	20 „
68. Zabie — 3 kl. publiczna szkoła powszechna »Żabie-Ilcia«	20 „
69. Stanisławów — Publ. szkoła powsz. żeńska, ul. Szopena 1	20 „
70. Kutry — 7 kl. męska publiczna szkoła powszechna	20 „

Wojemództwo Śląskie.

71. Bielsko — Bursa im. Paderewskiego, ul. Starobilska 3	40 łózek.
72. Brenna — Publiczna szkoła powszechna	10 „
73. Bystra — Publiczna szkoła powszechna	20 „
74. Cieszyn — Bursa P. M. Szkolnej, ul. Stalmacha 14	40 „
75. Istebna — Publiczna szkoła powszechna	10 „
76. Katowice — Państwowe Gimnazjum, ul. Mickiewicza	20 „
77. Królewska Huta — Państw. Gimnazjum, ul. Gimnazjalna 6	50 „
78. Równica — W schronisku P. T. Tatrzańskiego	20 „
79. Wisła — Publiczna szkoła powszechna	40 „

Wojemództwo Tarnopolskie.

80. Bilcze Złote (pow. Borszczów) — 7 kl. publ. szkoła powsz.	20 łózek.
81. Okopy św. Trójcy — Publiczna szkoła powszechna	10 „
82. Tarnopol — Publiczna szkoła powszechna, ul. Lelewela	20 „
83. Zbaraż — 7 kl. męska publ. szk. powsz. im. Skrzetuskiego	20 „

Wojemództwo Warszawskie.

84. Płock — Publ. szk. powsz. im. św. Jadwigi, ul. Dobrzyńska 17	20 łózek.
85. Warszawa — 1. Państw. Gim. im. Batorego, ul. Myśliwiecka 6	100 „
2. 7 kl. publ. szkoła pow., ul. Czerniakowska 128	40 „

Wojemództwo Wileńskie.

86. Brasław — 7 kl. publiczna szkoła powszechna	20 łózek.
87. Nowe Troki — Państw. Sem. Nauczyc., ul. Szkolna 6	30 „
88. Wilno — 1. Publ. szkoła powsz. Nr. 14, ul. Trocka 14	20 „
2. schronisko szkolne w ogrodzie Pobernar- dyńskim ul. Królewska	70 „

Wojemództwo Wołyńskie.

- 89. **Kostopol** — 7 kl. męska publ. szk. powsz. im. St. Staszica 20 łózek.
- 90. **Ostróg** — Publiczna szkoła powszechna Nr. 1, ul. 3 maja 20 „
- 91. **Poczałów** — 7 kl. publ. szkoła powsz. w Nowym Poczajowie 20 „
- 92. **Szack** — Publiczna szkoła powszechna 20 „
- 93. **Wiśniowiec** — 7 kl. publ. szk. powsz. w Nowym Wiśniowcu 20 „

Schroniska zaopatrzone są w łóżka — leżaki z materacami sprężynowymi, oraz w koce i poduszki.

W schroniskach Woj. Śląskiego, oraz w schroniskach pod № №: 9, 24, 26 i 27, jako zorganizowanych przez Śląską Woj. Komisję Turystyczną, obowiązuje regulamin Śląskiej Woj. Komisji Turystycznej, oraz opłata za nocleg po 50 gr. od osoby.

Regulamin Szkolnych Schronisk Noclegowych.

Szkolne schroniska noclegowe powstały z inicjatywy Ministerstwa W. R. i O. P.

1. Do korzystania ze schronisk ma prawo przede wszystkim młodzież szkolna. O ile lokal jest wolny, mogą z niego korzystać wycieczki młodzieży pozaszkolnej. Pożądane jest zamawianie noclegów wcześniej, drogą wymiany korespondencji.

2. Po przybyciu do schroniska, kierownik wycieczki obowiązany jest wypełnić szczegółowo druk sprawozdawczy, znajdujący się na miejscu.

3. Opłata za jeden nocleg wynosi 20 gr. od osoby na rzecz służby schroniska. Pokwitowań z opłaty za noclegi służba nie wydaje.

4. Z tego samego schroniska korzystać można zasadniczo nie dłużej niż przez trzy noce z rzędu. Dłuższy pobyt jest dozwolony tylko wówczas, gdy do schroniska nie zgłosiła się żadna inna wycieczka szkolna, oraz gdy zarząd lokalu wyraził na to swą zgodę.

5. W obrębie schroniska nie wolno używać maszynek spirytusowych, naftowych lub innych, mogących spowodować pożar.

6. Korzystający ze schroniska obowiązani są do zachowania wymaganej przez otoczenie ciszy, do szanowania budynku i inwentarza lokalu, a za wszelkie uszkodzenia muszą wypłacić odpowiednie odszkodowanie. Wycieczka, opuszczając schronisko, winna je zostawić w należytej czystości i porządku.

7. Ze schronisk korzystać można w godzinach wolnych od nauki szkolnej.

Toruń, dnia 27. maja 1930 r. — Nr. I. O. P. 11233/30.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) J. Szewin.

OKÓLNIK

Do Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących seminarjów nauczycielskich szkół zawodowych oraz Inspektoratów szkolnych

w sprawie państwowej pomocy lekarskiej.

Państwowa pomoc lekarska:
wskazówki do stosowania Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. sierpnia 1926 r.

Wydział Zdrowia Publicznego przy Urzędzie Wojewódzkim podaje do wiadomości zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w którym to Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność najoszczędniejszego dysponowania kredytami, zwłaszcza przy wydawaniu kart porady i poleca ściśle stosować się do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 95/26, poz. 555), mianowicie:

ad. § 1.

Przy wydawaniu »kart porady« należy dokładnie sprawdzać, czy dany chory, dla którego ma być wystawiona »karta porady«, ma prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, a więc czy nie jest to np. funkcjonariusz państwowy, przeniesiony w stan spoczynku na podstawie art. 29 p. a. i d, art. 1 i art. 98 ustawy emerytalnej z dnia 11. XII. 1923 r. (Dz. U. Nr. 6, poz. 46 i Nr. 18 p. 178 z r. 1924), umysłowo chory emerytowany funkcjonariusz państwowy, umieszczony w zakładzie dla umysłowo chorych na podstawie art. 42 wyżej wymienionej ustawy emerytalnej i t. p.

ad. § 6.

Przestrzegać, by zgodnie z rozporządzeniem pozwolenia na prześwietlanie promieniami Roentgena udzielane były jedynie w tych przypadkach, gdy prześwietlanie ma się odbyć ściśle w celach chirurgicznych, a więc nie dla zbadania zaciemnienia szczytów, stanu gruczołów około oskrzelowych i t. p.

ad. § 7.

Chorych funkcjonariuszów i członków ich rodzin, wymagających leczenia szpitalnego, kierować wyłącznie do szpitali i zakładów, uznanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przytem należy dokładnie wypisywać klasę, na której chory faktycznie przebywał w zakładzie leczniczym.

ad. § 12.

Przestrzegać, by zapisywane były jedynie lekarstwa niezbędne, a więc nie wolno zapisywać na rachunek Skarbu Państwa odżywek, (jak nalton, cyomaltina), soli do kąpieli, wód i pastylek wód mineralnych, a co do specyfików zagranicznych należy do nich zaliczyć również takie preparaty, jak »Ciba«, »Fabel«.

ad. § 14.

Uwzględniać tylko niezbędne przejazdy chorych obłożnie i lekarzy do chorych.

Przekroczenia powyższych wskazań będą pociągały za sobą dochodzenia dyscyplinarne i pokrywanie ewentualnych strat Skarbu Państwa przez tych, którzy te straty spowodują.

Toruń, dnia 2. czerwca 1930 r. — Nr. O.-11677/30.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego (—) *Ks. Strogulski.*

74.

OKÓLNIK

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektorów szkolnych

w sprawie międzynarodowej wystawy komunikacji i turystyki w r. 1930.

W czasie od 16. lipca do 10. sierpnia r. b. odbędzie się w Poznaniu Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki.

Wystawa ta ma niezwykle doniosłe znaczenie, ponieważ na niej będzie zorganizowany poraz pierwszy w Polsce w szerokim zakresie pokaz turystyki krajowej i zagranicznej. Ten dział, mający na celu ukazanie piękna polskiego krajobrazu, narodowych zabytków z dziedziny sztuki i historii uzdrowisk, stacyj klimatycznych i t. p. zasługuje w całej pełni na to, by zwiedziły go najszersze sfery społeczeństwa, specjalnie zaś młodzież szkolna.

Zechcą Dyrekcje (Inspektoraty) zachęcić grona nauczycielskie oraz starszą młodzież do liczego zwiedzenia pierwszej międzynarodowej wystawy komunikacji i turystyki.

Toruń, dnia 27. maja 1930 r. — Nr. O.-9107/30.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *J. Szwemin.*

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Mianowania:

Franciszek Jagodziński, prowizoryczny adjunkt kancelaryjny w X stopniu służbowym, adjunktem kancelaryjnym w tymże stopniu służbowym z d. 1 maja 1930 r. (Nr. O — 9115/30).

Janina Łusznienkowa, praktykantka, prowizoryczną kancelistką w XII st. sł. z d. 15 maja 1930 r. (Nr. O — 10388/30).

Szkolnictwo Powszechne.

Mianowania:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	D o s z k o ł y			
			stop. org.	charakter szkoły	miejsowość	powiat
1	Gorzkiewiczówna Wanda	1. 6. 30	7-klas.	powsz.	Starogard	Starogard.

Zwolnienia:

L. p.	Nazwisko i imię	Data	S z k o ł a			
			stop. org.	charak- ter	miejsowość	powiat
1	Peikert Jerzy	31. 8. 30	6	powsz.	Małe Tarpno	Grudziąd.
2	Schröder Rudolf	31. 8. 30	3	„	Swaróżyn	Tczew
3	Rymarzówna Stefanja	31. 8. 30	3	„	Wysin	Kościerz.

Zmarli.

1	Lewandowski Stefan	16. 5. 30	2	powsz.	Trzebczyk	Chełmno
---	--------------------	-----------	---	--------	-----------	---------

Przeniesienia:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Z e s z k o ł y				D o s z k o ł y			
			stop. oryg.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. oryg.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
1	Pawłowski Antoni	1. 5. 30	3	powsz.	Mlewo	wąbrzes.	3	powsz.	Młyniec	toruński

76.

Konkursy.

Ogłasza się konkurs na następujące stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych:

1. Kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Kiełpinie, pow. tucholskiego.
2. Kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Nowych-Suminach, pow. tucholskiego.
3. Kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Lubo-cianku, pow. tucholskiego.

Podania należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego w terminie czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego „Dziennika Urzędowego“.

77.

KOMUNIKATY

Staraniem oraz nakładem Ministerstwa Robót Publicznych, został wydany album pod tytułem „Pomniki bojowników o niepodległość“ 1794-1862

Myślą przewodnią tego wydawnictwa było zebranie dokumentów, świadczących o tem, w jaki sposób naród uczcił pamięć zasłużonych bojowników o wolność Polski.

Album składa się z pięciu rozdziałów według epok walk niepodległościowych: kościuszkowskiej, napoleońskiej, rewolucji listopadowej, okresu walk 1846-1848 i powstania styczniowego.

Album zawiera liczny dział zdjęć fotograficznych (335) okazałych pomników, grobowców, tablic pamiątkowych ku czci powstańców i żołnierzy polskich epoki minionej, uzupełniony planami orientacyjnymi (66) położenia mogił i miejscowości, w których rozegrały się walki.

Do każdego rozdziału jako też do całego dzieła wyczerpujące wstępy napisał prof. Henryk Mościcki.

W każdym wstępie podany jest krótki rys historyczny danej epoki.

Osobny dział stanowią „objaśnienia“ do ilustracji, w których zamieszczone są krótkie wzmianki o działalności i zasługach bojowników.

Album wykonany na papierze kredowym i ilustracyjnym, składa się z 325 stron, oprawiony jest w płótno angielskie z napisem wyciśniętym na okładce złotem literami.

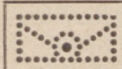
Celem uprzystępnienia nabycia albumu dla urzędów i urzędników państwowych naznaczona została cena możliwie niewysoka, stanowiąca część zwrotu kosztów poniesionych przy opracowaniu wydawnictwa.

Po cenie ulgowej można nabywać album w bibliotece Ministerstwa Robót Publicznych, ul. Kredytowa Nr. 9 IV-piętro, dokąd należy kierować zamówienia albumów.

Cena ulgowa egzemplarza na papierze kredowym	26 zł.
--	--------

„ „ „ „ „ ilustracyjnym	21 zł.
-------------------------	--------

Ogólna sprzedaż wydawnictwa została powierzona księgarni „Ossolineum“ Warszawa, Nowy-Świat Nr. 69.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

78.

Co należy przeczytać ze względu na pracę w szkole powszechnej?

1. W zeszytce 4. »Parametra« (Poznań, Al. Marcinkowskiego 22) artykuł 33. Rusieckiego o rachunku przybliżeń dziesiętnych — ze względu na treść nowych programów dla szkół powszechnych.

2. W zeszytach IV i V »Szkoly« (Warszawa, Senatorska 19) artykuł Fr. Śnichoty p. t.: »Nowe teorie psychologiczne« — impuls do przyswojenia z wyliczonych w artykule dzieł kierunku psychologii, zwanego »teorią postaci«.

3. W zeszytce 4. »Oświaty i wychowania« (Warszawa, Książnica — Atlas) artykuły: 1. D-ra J. Chałasińskiego o wychowaniu obywatelskim w ramach nauczania historii i 2. M. Sokalowej o czytelnictwie w szkole powszechnej niemieckiej.

Zwraca się uwagę na czasopismo »Przegląd Ogrodniczy«, wychodzące we Lwowie, ul. Chorażczyzny 27.

Jest to organ Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego, Małopolskiego Towarzystwa Ogrodniczego, oraz Kółka Miłośników Ogrodnictwa przy Towarzystwie Ogrodniczym Warszawskim.

W zeszytce 4. za kwiecień b. r. umieszczony został artykuł inż. Stanisława Szumca, dyrektora szkoły ogrodniczej w Białej koło Bielska, p. t. „Kursy doszkalające dla praktykantów ogrodniczych“, który z pewnością zainteresuje szerszy ogół nauczycieli.

Warunki konkursu

na rysunek do jednej z książek Biblioteki Iskier i Biblioteki Iskierek.

1. Udział w konkursie mogą brać tylko uczniowie i uczennice szkół średnich i szkół powszechnych.
2. Rysunek, nadesłany na konkurs powinien:
 - a) Obrazować jedną ze scen dowolnie wybranej książki z cyklu Biblioteki Iskier lub Biblioteki Iskierek, przyczem pod rysunkiem należy umieścić odnośny wyjątek parowierszowy z danej książki. Tematy, nadesłane na konkurs w r. 1929, są od udziału w konkursie obecnym wykluczone.
 - b) Być wykonany na kartonie lub papierze rysunkowym, piórkiem, tuszem lub farbami i mieć rozmiary 12×16 cm;
 - c) Na odwrotnej stronie kartonu mieć wypisane godło (hasło) autora rysunku;
 - d) Odnaczać się czystością i starannością wykonania.
3. Wraz z rysunkiem należy nadesłać w zapieczętowanej kopercie kartę według następującego wzoru:

„Rysunek, oznaczony na odwrotnej stronie godłem, wykonał(a) samodzielnie, tak co do pomysłu, jak i kompozycji, oraz rysunku, (imię i nazwisko) uczeń kl. szkoły (adres szkoły)“.
4. Rysunek wraz z kopertą, zawierającą kartkę (patrz p. 3), należy doręczyć lub nadesłać pocztą do księgarni S. A. Książnica-Atlas, Lwów, Czarnieckiego 12.

najpóźniej do dnia 10 stycznia 1931, dając na opakowaniu napis: „Konkurs rysunkowy“.

5. Rysunki, nadesłane w terminie i czyniące zadość warunkom powyższym, będą rozpatrzone przez Sąd Konkursowy, powołany przez Dyрекcję S. A. Książnica-Atlas. Za najlepsze rysunki będą przyznane i w dniu 15 stycznia 1931 wypłacone następujące nagrody:

Dwie pierwsze nagrody po zł. 100.—.

Sześć drugich nagród po zł. 50.—.

Szesnaście trzecich nagród po zł. 25.—.

Pięćdziesiąt nagród po 1 książce.

6. Rysunki, nadesłane na konkurs, nie będą zwracane autorom.
7. Najlepsze rysunki będą reprodukowane w Przeglądzie Wydawnictw S. A. Książnica-Atlas.

ZWIĄZEK POLSKIEGO NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH

OGNIKO — GOLUB POW. WĄBRZEŻNO.

PROGRAM

wakacyjn. metodycznego kursu przygotowawczego do egzaminu praktycznego w Golubiu.

I. Pedagogika:

1. Przegląd najnowszych prądów pedagogiki współczesnej oraz przygotowanie lektury uczestników kursu	10 godz.
2. Teoria psychologii pedagogicznej w szkole	3 godz.
3. Organizacja pracy pedagogicznej w szkole	7 godz.
	Razem 20 godz.

II. Dydaktyka ogólna:

1. Metodyka koncentracji, szkoły pracy, samoczynna. System daltoński. Formy nauczania a metoda nauczania. Rozkład materiału. Przygotowanie się do lekcji. Istota piśmiennego przygotowania się do lekcji (konspekty)	4 godz.

III. Metodyka nauczania języka polskiego:

1. Metody nauczania czytania i pisanja, kształcenie czytania, układanie planów, opowiadanie ucznia i nauczyciela, ćwiczenia w mówieniu, ćwiczenia stylistyczne i słownikowe, wypracowania piśmienne i ich poprawianie, przerabianie wierszy, nauczanie ortografii, nauczanie gramatyki	10 godz.
2. Układanie i dyskutowanie konspektów lekcyjnych z języka polskiego	5 godz.
3. Omówienie literatury przedmiotów	1 godz.
	Razem 16 godz.

IV. Metodyka nauczania historii:

1. Cele nauczania historii w III i IV oddz. i ministerjalny program nauczania. Cechy nauczania w tych oddziałach: konkretyzm, obrazowość, osobowość, pobudzenie uczucia. Pomoce nauki historii w III i IV oddz., wycieczki historyczne, obchody narodowe	5 godz.
2. Układanie i dyskutowanie konspektów lekc. z historii	2 godz.
3. Literatura przedmiotu	1 godz.
	Razem 8 godz.

V. Metodyka rachunków:

1. Rozwinięcie programu dla oddz. I, II, III i IV. Formy nauczania rachunków. Metody nauczania rachunków. Rozkład materiału. Przygotowanie się do lekcji. Dobór materiału do zagadnień praktycznych. Szczegółowy wykład materiału 12 godz.

VI. Geografia:

2. Stanowisko geografii w programach ministr. u nas i zagranicą . . . 1 godz.
1. Metody pracy szkolnej 2 godz.
3. Szczegółowa dydaktyka oddz. III i IV 7 godz.
- Razem 10 godz.

VII. Przyroda:

1. Historia biologii i wpływ jej na metody nauczania 1 godz.
2. Rozkład materiału naukowego: a) systematyczny, b) według zbiorów, c) genetyczny, d) według typów biologicznych, 1 godz.
3. Budowa programów od I do V oddz. (ogólnie) 1 godz.
4. Nauka przyrody w oddziale I i II w związku z nauką języka polskiego i w oddziale III t. zw. nauka o rzeczach i przyrodzie . . . 3 godz.
5. Dokładna analiza programu oddz. IV. (Opracowanie materiału. Schematy lekcyjne. Przygotowanie nauczyciela. Podręczniki i ich układ. Literatura pomocnicza. Rysunek ucznia i nauczyciela. Żywy materiał obserwacyjny w klasie. Obrazy przyrodnicze.) . . 4 godz.
6. Dokładna analiza programu oddz. V (spos. post. jak w oddz. IV) . . 4 godz.
7. Obserwacja i eksperyment. Wycieczki. Ogród szkolny. 1 godz.
- Razem 14 godz.

VIII. Higiena szkolna:

1. Higiena budynku szkolnego. Urządzenia szkoły, klasy. Higiena dożywiania dzieci szkolnych. Przyjmowanie dzieci do szkoły. Pomoc lekarska. 4 godz.

- IX. Ustawodawstwo szkolne i administracja szkolna . . . 10 godz.*
 Ogółem 100 godz.

Podręczniki:

Na kurs należy przywieść przynajmniej jedną z podanych książek:

1. H. Rowid: Szkoła twórcza. 2. G. H. Green: Psychoanaliza w szkole.
3. J. Dewey: Szkoła a społeczeństwo. 4. J. Dewey: Szkoła i dziecko. 5. Wł. Dawid: Inteligencja, wola i zdolność do pracy. 6. Wł. Dawid: Zasób umysłowy dziecka. 7. Binet: Pojęcia nowoczesne o dzieciach. 8. Montenori: Domy dziecięce.
9. A. Szyćówna: Rozwój pojęciowy dzieci. 10. Polskie Archiwum Psychologii Tom I z roku 1926/27, zeszyty od 1—3. 11. James W.: Pogadanki psychologiczne.
12. B. Nawroczyński: Uczeń i klasa. 13. M. Librachowa: Rozumowanie dzieci.
14. P. Bovet: Instynkt walki. 15. Saeby J. B.: Kształcenie postępowania. 16. R. Rusk: Psychologia eksperymentalna. 17. Stanisław Karpowicz: Indywidualność i jej kształcenie. 18. Foerster: Szkoła i charakter. 19. J. Sully: Dusza dziecka.
20. Payot: Kształcenie woli.

Konieczne podręczniki na kursie są:

Przyroda: 1. B. Dyakowski: Zarys metodyki niższego kursu nauki o przyrodzie. 2. Dr. J. Rostafiński: Mały botanik. 3. Program nauczania przyrody.

Geografia: 1. Nałkowski: Zarys metodyki geografii. 2. Program ministerjalny geografii.

Rachunki: 1. Heilman: Metodyka rachunków. 2. Zarzecki: Metodyka rachunków. 3. Stattlerówna: Jak nauczać rachunków na wsi.

Dydaktyka ogólna: 1. Szycówna: Dydaktyka. 2. Regener: Dydaktyka. 3. Danysz: O nauczaniu. 4. Rowid: System daltoński.

UWAGA: W programie przewiduje się również lekcje praktyczne oraz kilka wycieczek.

Prelegentami kursu będą prof. seminarjum naucz. z Torunia i Tucholi.

Kurs powyższy rozpocznie się dnia 15 lipca o godz. 8 rano w szkole powszechnej w Golubiu i trwać będzie do 15 sierpnia 1930 r.

Termin zgłaszania się na powyższy kurs upływa z dniem 25 czerwca 1930 r. Zgłoszenia na kurs wraz z zadatkiem w wysokości 15 zł. kierować należy na ręce skarb. kol. Rollingera (Golub, szkoła powszechna). Opłata za kurs wyniesie najwyżej 35 zł. Pomieszczenie i utrzymanie dla słuchaczy kursu zapewnione.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona — 100 zł, $\frac{1}{2}$ strony — 50 zł. $\frac{1}{4}$ strony — 25 zł; drobniejsze ogłoszenia — 20 gr. od wyrazu.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.
Drukiem S. Buszczyńskiego w Toruniu.
